

Actualisatie ecologische quickscan Camping De Priem

Mei 2024
Maasarend, Praktisch in ecologie
In opdracht van:
Kragten

Actualisatie ecologische quickscan Camping De Priem

Opdrachtgever:

Kragten
Schoolstraat 8
6049 BN Herten
Contactpersoon:

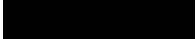
Opdrachtnemer:

Maasarend, Praktisch in ecologie
Baksweer 203
4941 LJ Raamsdonksveer
06-48270533
@maasarend.nl
www.maasarend.nl

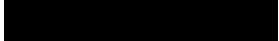
Projectgegevens:

Projectnummer: 2024-064
Datum: 20 mei 2024
Datum laatste wijziging: 17 september 2024

Auteur:

 BSc

Kwaliteitscontrole:

 BSc

Versiebeheer

Datum	Opmerkingen
20 mei 2024	Oplevering eindrapportage
17 september 2024	Wijzigingen n.a.v. advies OMWB: • In hoofdstuk 4 verwijzingen naar Wet natuurbescherming gewijzigd in Omgevingswet; • In Tabel 2 enkele kruisjes gewijzigd van "Mogelijk aanwezig", naar "Aanwezig", voor die soortgroepen die vanuit de bureaustudie binnen het projectgebied zelf zijn vastgesteld; • Hoofdstuk 4, onderdeel vleermuizen: endoscooponderzoek uitgebreid met nog aanwezige bebouwing; • Hoofdstuk 4, onderdeel vogels: toevoeging met betrekking tot Huismus gedaan; • Hoofdstuk 4, onderdeel vissen: aanwezigheid oppervlaktewater, niet gehele jaar watervoerend, toegevoegd.

Inhoud

Versiebeheer	0
1. Inleiding, doel en werkwijze onderzoek	2
2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen	3
3. Wetgeving	10
3.1 Algemene Zorgplicht	10
3.2 Specifieke Zorgplicht	10
3.3 Provinciale vrijstellingen	11
4. Resultaten onderzoek	13
4.1 Resultaten	13
4.2 Conclusie	32
4.3 Zorgplicht	34
Literatuur	36
Bijlage 1: Artikel 11.6 Besluit activiteiten leefomgeving 2024	39
Bijlage 2: Artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving 2024	40
Bijlage 3: Artikel 11.37 Besluit activiteiten leefomgeving 2024	41
Bijlage 4: Artikel 11.46 Besluit activiteiten leefomgeving 2024	42
Bijlage 5: Artikel 11.54 Besluit activiteiten leefomgeving 2024	43
Bijlage 6: Artikel 11.108 Besluit activiteiten leefomgeving 2024	44
Bijlage 7: Artikel 11.109b Besluit activiteiten leefomgeving 2024	45
Bijlage 4: Vogelwaarnemingen tijdens veldbezoek	46

1. Inleiding, doel en werkwijze onderzoek

De initiatiefnemer is voornemens om Camping De Priem, gelegen aan de Rucphenseweg te Zundert, opnieuw in te richten en ter plaatse een recreatiepark te ontwikkelen.

Kragten heeft aan Maasarend, Praktisch in ecologie gevraagd om een ecologische quickscan uit te voeren. Het doel van een ecologische quickscan is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden. Tevens dient dit onderzoek om te toetsen of er bij een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling kans is op overtreding van de geldende natuurwetgeving.

Maasarend heeft in augustus 2023 deze ecologische quickscan uitgevoerd. Er is eerst een bureaustudie uitgevoerd naar mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten binnen het projectgebied en de directe omgeving. Vervolgens heeft er op 16 augustus 2023 een veldonderzoek plaatsgevonden, waarbij het projectgebied is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna of de aanwezigheid van geschikt habitat voor beschermde soorten. Het veldbezoek is uitgevoerd bij een temperatuur van 19 °C, windkracht 2 Beaufort uit noordoostelijke richting, bewolkt en geen neerslag. De betreffende rapportage, met rapportnummer 2023-112-1 is opgeleverd op 1 september 2023 (Maas, 2023).

Het totale plan, waarvan deze uitgevoerde ecologische quickscan onderdeel van uitmaakte, heeft geen doorgang kunnen vinden binnen de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Hierdoor sluit deze quickscan niet meer aan bij de geldende wet- en regelgeving vanuit de Omgevingswet (Ow). De ecologische quickscan uit 2023 is al wel beoordeeld door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). Vanuit deze beoordeling heeft de initiatiefnemer op 19 oktober 2023 een schrijven ontvangen met een aanvullend advies vanuit de OMWB (Van de Voort, 2023). Daarnaast is het planvoornemen gewijzigd en is de nieuwe insteek om ecologie leidend te laten zijn voor de planvorming, zodat op voorhand zo veel als mogelijk risico's ten aanzien van beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden worden uitgesloten. Kragten heeft namens de initiatiefnemer aan Maasarend gevraagd om de eerder uitgevoerde ecologische quickscan te actualiseren met de volgende aandachtspunten:

- De actualisatie sluit aan bij de sinds 1 januari 2024 geldende wet- en regelgeving;
- De adviezen van de OMWB worden in de actualisatie meegenomen;
- Ecologie wordt leidend bij de voorgenomen ontwikkeling.

2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het projectgebied bevindt zich aan de Rucphenseweg te Zundert. De locatie maakt deel uit van de gelijknamige gemeente Zundert, in de provincie Noord-Brabant (Figuur 1).

Figuur 1 Locatie van het projectgebied.

Het projectgebied betreft een campingterrein met kampeerplaatsen voor zowel tenten als caravans (Figuur 2). Naast de kampeerplaatsen zijn diverse voorzieningen aanwezig, zoals toiletgebouwen (Figuur 3), een horecagelegenheid (Figuur 4), een zwembad (Figuur 5) en een terrein met speeltoestellen (Figuur 6).

Bij de entree aan de Rucphenseweg is, tegenover de horecagelegenheid, een woonhuis aanwezig van de eigenaren van het campingterrein (Figuur 7).

De aanwezige kampeerplaatsen worden van elkaar gescheiden door hagen en struwelen (Figuur 8). Het gehele campingterrein wordt omzoomd door bomenrijen (Figuur 9). Aan de zuidoostzijde van het terrein zijn twee percelen aanwezig, die tot een jaar geleden in gebruik waren als tourvelden. Momenteel zijn deze percelen niet meer als zodanig in gebruik en worden regelmatig gemaaid. Bij de herontwikkeling worden deze percelen meegenomen en zullen onderdeel uit gaan maken van het recreatiepark. Deze percelen zijn in de huidige situatie onbebouwd en bestaan uit ruigte- en grasvegetatie, die in het afgelopen jaar is ontstaan. Op de onbebouwde percelen binnen het terrein zijn enkele depots van grond, takken en stobben aanwezig (Figuur 10).

De initiatiefnemer is voornemens om het campingterrein opnieuw in te richten en ter plaatse een recreatiepark te ontwikkelen met vakantiehuisjes. Deze ecologische quickscan zal dienen als input voor de exacte inrichting.

Ten behoeve van de herinrichting worden de nog aanwezige caravans en andere opstallen, zoals toiletgebouwen verwijderd. Het woonhuis en de horecagelegenheid bij de entree worden eveneens verwijderd. In Figuur 11 is een schets van een toekomstige inrichtingsvariant opgenomen. In deze variant worden alle delen van het terrein opnieuw ingericht. De aanwezige groenstructuren worden op basis van de uitkomsten van ecologische vervolgonderzoeken al dan niet verwijderd. Er worden geen sloten of watergangen gedempt.

Figuur 2 Eén van de aanwezige stacaravans op het campingterrein. Kampeerplaatsen voor tenten en verrijdbare caravans zijn niet meer aanwezig op het terrein.

Figuur 3 Eén van de aanwezige toiletgebouwen op het campingterrein.

Figuur 4 De horecagelegenheid bij de entree aan de Rucphenseweg.

Figuur 5 Het buiten gebruik zijnde zwembad.

Figuur 6 Terrein met speeltoestellen nabij de entree.

Figuur 7 De entree van het campingterrein met rechts op de foto het woonhuis en links de horecagelegenheid.

Figuur 8 Groenstructuren ter afscheiding van de kampeerplaatsen.

Figuur 9 Eén van de bomenrijen aan de buitenranden van het terrein (noordoosten).

Figuur 10 Braakliggend perceel met depot van takken en stobben.

3. Wetgeving

Sinds 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming (Wnb) niet meer van kracht (Rijksoverheid, 2017). Bepalingen uit de Wnb zijn overgenomen in de Omgevingswet (Informatiepunt Leefomgeving, 2024). Vanaf 1 januari 2024 zijn alle wetten en regels met betrekking tot de leefomgeving samengevoegd in één wet, de Omgevingswet (Ow). Naast de algemene regels met betrekking tot natuur, die zijn opgenomen in de teksten van de Ow, zijn er specifieke regels uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In hoofdstuk 11 van het Bal zijn de specifieke regels met betrekking tot natuur verwerkt (Rijksoverheid, 2024).

3.1 Algemene Zorgplicht

Vanuit de Omgevingswet is sprake van een algemene zorgplicht ten aanzien van de natuurlijke leefomgeving. In artikel 1.3 van de Ow is deze algemene zorgplicht nader omschreven.

“Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a) Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- b) Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.” (Rijksoverheid, 2024)

In artikelen 1.7 en 1.7a zijn algemene verbodsbepalingen opgenomen die stellen dat:

- Negatieve gevolgen voor de fysieke leefomgeving, waaronder natuur, zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen of beperkt;
- Het verrichten van activiteiten met aanzienlijke negatieve gevolgen voor de fysieke leefomgeving verboden zijn.

3.2 Specifieke Zorgplicht

De Wnb voorzag in bepalingen ten aanzien van gebiedsbescherming, soortenbescherming en beschermde houtopstanden. Met betrekking tot deze specifieke zorgplicht zijn deze onderdelen uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):

- Gebiedsbescherming, artikelen 11.1 t/m 11.21 Bal;
- Soortenbescherming, artikelen 11.22 t/m 11.62 Bal;
- Beschermde houtopstanden, artikelen 11.111 t/m 11.133 Bal.

Inhoudelijk komen de relevante verbodsbepalingen overeen met de eerdere verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

Naast deze onderdelen voorziet hoofdstuk 11 van de Bal ook in bepalingen ten aanzien van het tegengaan van introductie of verspreiding van invasieve exoten, in de artikelen 11.108 t/m 11.109a.

De meest relevante artikelen ten aanzien van de specifieke zorgplicht met betrekking tot beschermde natuurgebieden en beschermde soorten betreffen:

- Artikel 11.6, specifieke zorgplicht activiteiten met betrekking tot Natura 2000;
- Artikel 11.27, specifieke zorgplicht activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild;
- Artikel 11.37, specifieke zorgplicht activiteiten met betrekking tot soorten van de Vogelrichtlijn;
- Artikel 11.46, specifieke zorgplicht activiteiten met betrekking tot soorten van de Habitatrichtlijn;
- Artikel 11.54, specifieke zorgplicht activiteiten met betrekking tot andere soorten;
- Artikel 11.108, specifieke zorgplicht activiteiten die de introductie of verspreiding van invasieve uitheemse soorten tot gevolg hebben of kunnen hebben;
- Artikel 11.109a, specifieke zorgplicht activiteiten die de introductie of verspreiding van invasieve exoten, niet behorende tot invasieve uitheemse soorten tot gevolg hebben of kunnen hebben.

De betreffende artikelen met verbodsbepalingen zijn weergegeven in bijlagen 1 t/m 7.

Naast de bescherming van natuurgebieden en de bescherming van soorten wordt vanuit de Omgevingswet aandacht besteed aan de bescherming van houtopstanden. Er kan sprake zijn van een meldplicht, herplantplicht of een kapverbod bij houtopstanden buiten de bebouwde kom groter dan 0,1 hectare of met meer dan 20 laanbomen.

Om niet in overtreding te komen van de Omgevingswet dient voorafgaand aan werkzaamheden in de fysieke leefomgeving, een ecologische quickscan uitgevoerd te worden. In deze quickscan wordt in beeld gebracht of er een risico bestaat op het overtreden van verbodsbepaling ten aanzien van de algemene en de specifieke zorgplicht met betrekking tot beschermde natuurgebieden, beschermde soorten en beschermde houtopstanden.

3.3 Provinciale vrijstellingen

Per provincie wordt voor enkele algemeen voorkomende soorten vrijstelling verleend voor de verboden in artikel 11.54 van de Omgevingswet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud. Voor de provincie Noord-Brabant geldt dat er voor de soorten in Tabel 1 vrijstelling wordt verleend van wettelijk verboden handelingen ten aanzien van beschermde soorten, zoals het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen.

Amfibieën	Zoogdieren
Bruine kikker	Aardmuis
Gewone pad	Bosmuis
Kleine watersalamander	Dwergmuis
Meerkikker	Dwergspitsmuis
Middelste groene kikker (Bastaardkikker)	Egel
	Gewone bosspitsmuis
	Haas
	Huisspitsmuis
	Konijn
	Ondergrondse woelmuis
	Ree
	Rosse woelmuis
	Tweekleurige bosspitsmuis
	Veldmuis
	Vos
	Wild zwijn
	Woelrat

Tabel 1 Lijst van vrijgestelde soorten Noord-Brabant. (Provincie Noord-Brabant, 2024)

4. Resultaten onderzoek

Voor aanvang van het veldbezoek heeft er een bureaustudie plaats gevonden naar het voorkomen van beschermde natuurgebieden en/of beschermde flora en fauna in het projectgebied, waarbij vrij verkrijgbare bronnen zijn geraadpleegd (Waarneming.nl en NDFF Verspreidingsatlas, 2023). Tijdens het veldbezoek zijn de gegevens van de bureaustudie aangevuld met inzichten vanuit veldervaring.

Vervolgens is er gekeken of voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op deze soorten. In Tabel 2 zijn de resultaten van de bureaustudie opgenomen.

Soort	Aanwezig	Mogelijk aanwezig	Niet aanwezig	Invloed	Mogelijk invloed	Geen invloed
Nabije Gebieden	X				X	
Vaatplanten	X				X	
Vleermuizen		X			X	
Overige zoogdieren	X				X	
Vogels		X			X	
Reptielen en amfibieën	X				X	
Insecten		X			X	
Vissen			X			X
Hout-opstanden	X				X	

Tabel 2 Resultaten bureaustudie.

Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie en het veldbezoek volgen hierna de bevindingen en conclusies ten aanzien van de verschillende onderdelen uit Tabel 2 en de risico's met betrekking tot overtreding van de Omgevingswet.

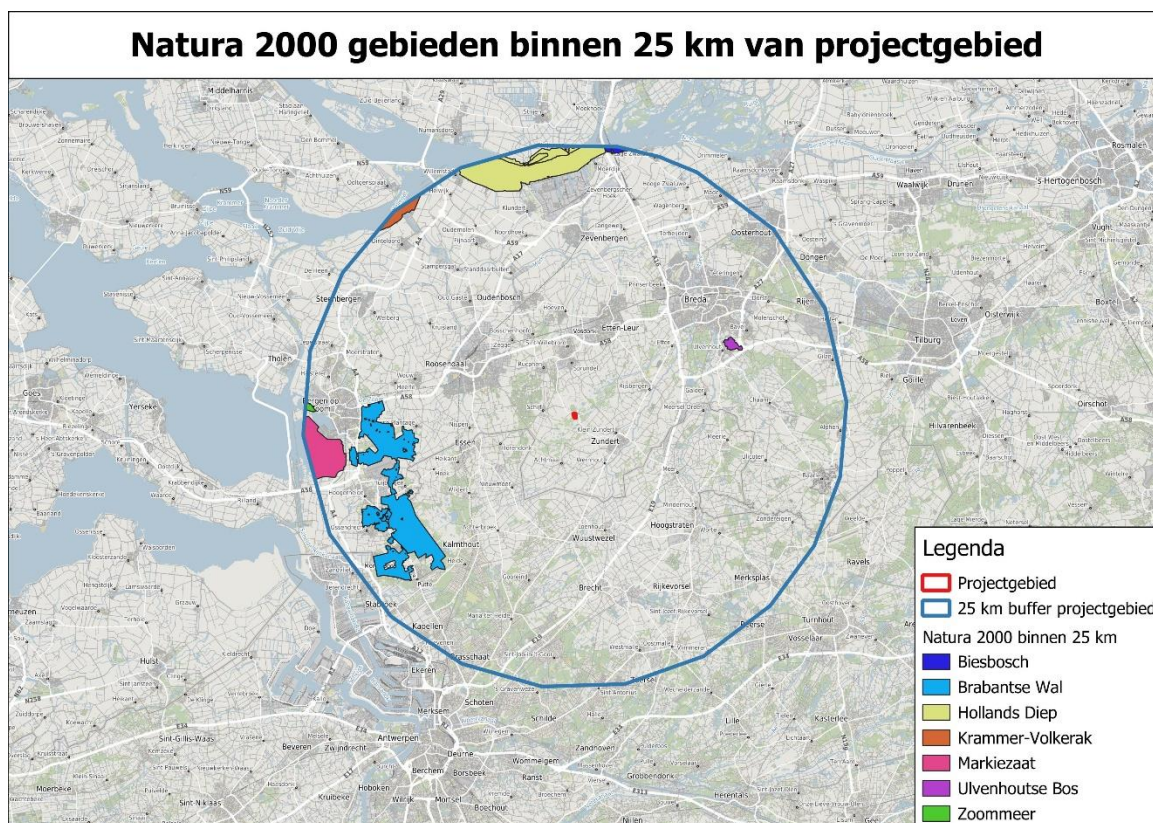
Hierna volgt een samenvattende conclusie en aanbeveling voor de verdere uitwerking.

4.1 Resultaten

Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000 gebied. De dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000 gebieden betreffen Brabantse Wal en Ulvenhoutse Bos, beiden gelegen op ongeveer 15 kilometer afstand van het projectgebied (Figuur 12). Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is echter gelegen in België en betreft het gebied De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld. Dit is gelegen op circa 6,7 km ten zuiden van het projectgebied.

Figuur 12 Natura 2000 gebieden binnen 25 kilometer van het projectgebied.

Binnen het gebied Brabantse Wal komen de volgende stikstofgevoelige habitattypen voor (Provincie Noord-Brabant, 2017):

- H2310 Stuifzandheiden met struikhei;
- H2330 Zandverstuivingen;
- H3130 Zwakgebufferde vennen;
- H3160 Zure vennen;
- H4010A Vochtige heiden;
- H4030 Droge heide.

Naast bovengenoemde stikstofgevoelige habitattypen is het gebied aangewezen voor de volgende soorten met een stikstofgevoelig leefgebied:

- H1166 Kamsalamander;
- H1831 Drijvende waterweegbree;
- A004 Dodaars;
- A008 Geoorde fuut;
- A072 Wespendief;
- A224 Nachtzwaluw;
- A236 Zwarte specht;
- A246 Boomleeuwerik.

Binnen Natura 2000 gebied Ulvenhoutse Bos komen de volgende stikstofgevoelige habitattypen voor (Provincie Noord-Brabant, 2017):

- H9120 Beuken-eikenbossen met hultst;
- H9160A Eiken-haagbeukenbossen;

H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidend).

Behalve Brabantse Wal en Ulvenhoutse Bos zijn de volgende Nederlandse Natura 2000 gebieden gelegen binnen 25 kilometer van het projectgebied:

- Biesbosch;
- Hollands Diep;
- Krammer-Volkerak;
- Markiezaat;
- Zoommeer.

Het is niet toegestaan om activiteiten te verrichten, die negatieve effecten veroorzaken op de instandhoudingsdoelstellingen binnen Natura 2000 gebieden. Met de op 14 december 2023 geactualiseerde rekentool van Aerius is te berekenen of een project zorgt voor stikstofdepositie (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2023). Indien de depositie van stikstof op een stikstofgevoelig habitatype binnen een nabijgelegen Natura 2000 gebied boven 0,00 mol/ha/jaar is dan is het project vergunningsplichtig.

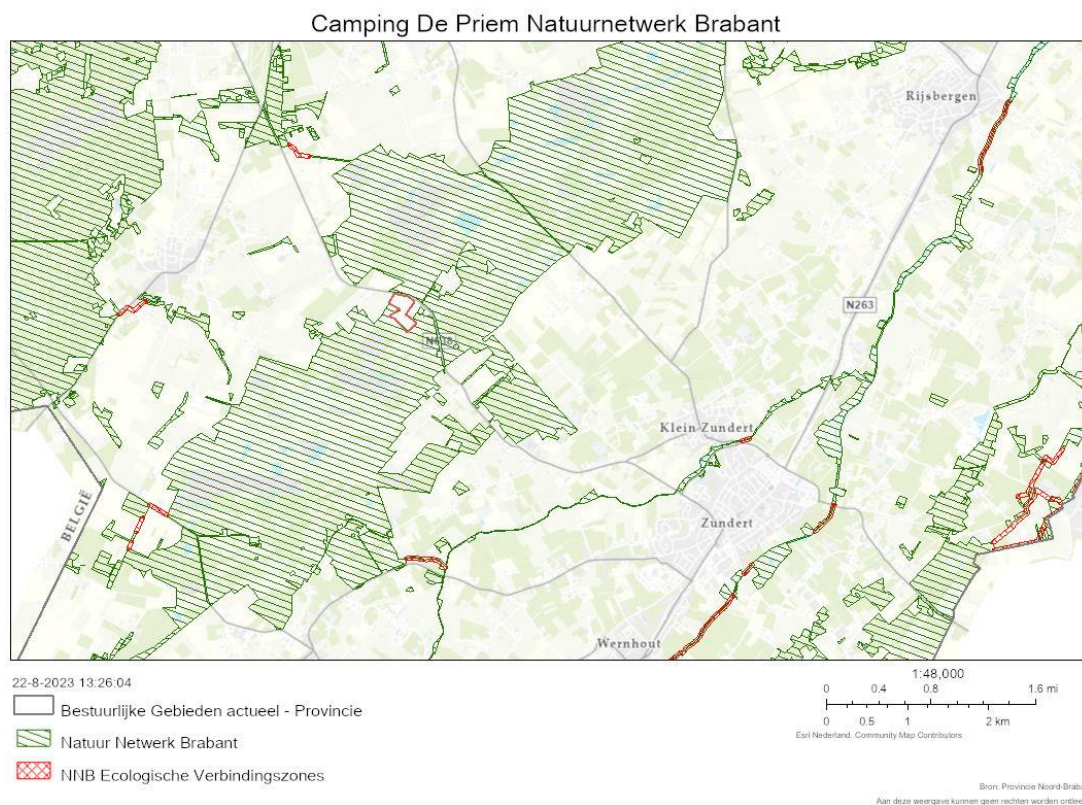
Gezien de nabijheid van Natura 2000 gebieden is een Aeriusberekening naar eventuele stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen noodzakelijk, zodra de exacte herinrichting bekend is. Er is geen nader onderzoek nodig naar effecten op de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van geluidshinder, verstoring door trillingen, lichthinder, versnippering van leefgebied en oppervlakteverlies. Hiervoor is de afstand tot een Natura 2000 gebied te groot en de aard van de werkzaamheden te klein, omdat dit in hoofdzaak interne effecten betreft.

Het projectgebied valt deels binnen en grenst direct aan (Figuur 13) Natuurnetwerk Brabant (NNB). Dit betreft in hoofdzaak nog niet ingerichte landbouwgronden met natuurbeheertype N00.01 Nog om te vormen. De omzoming van het campingterrein is aangeduid als NNB gronden met natuurbeheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos (Figuur 14).

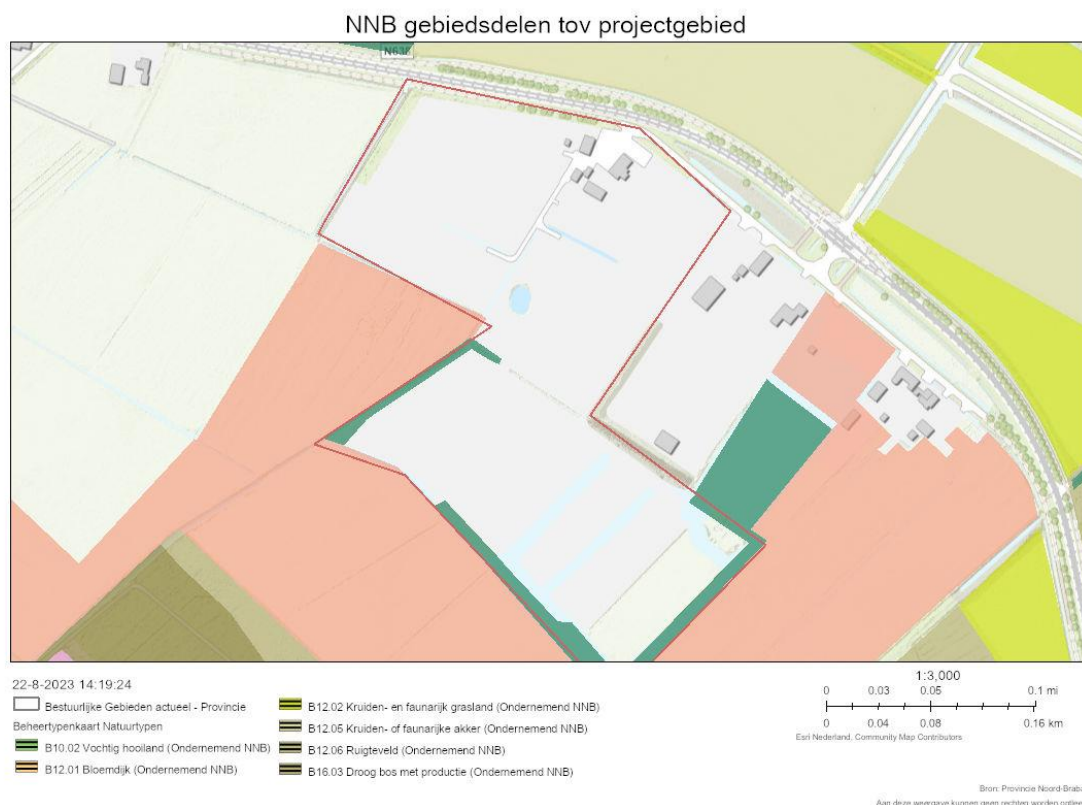
Ruimtelijke ontwikkelingen binnen NNB gebieden zijn niet toegestaan, tenzij kan worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden op de wezenlijke waarden van het Natuurnetwerk. Dit kan door middel van een zogeheten "Nee, tenzij" toets. De omzoming, behorende tot het NNB blijft in de huidige vorm behouden.

Ook als er werkzaamheden plaatsvinden buiten delen die tot het NNB behoren kan sprake zijn van negatieve effecten, bijvoorbeeld vanwege verstoring door licht, geluid of extra betreding. Doordat er werkzaamheden plaatsvinden direct grenzend aan NNB gebied zijn deze externe effecten niet op voorhand uit te sluiten. Een "Nee, tenzij" toets dient inzicht te verschaffen in eventuele negatieve effecten.

Figuur 13 Ligging projectgebied t.o.v. Natuur Netwerk Brabant. (Provincie Noord-Brabant, 2023)

Figuur 14 Ligging projectgebied t.o.v. Natuur Netwerk Brabant detail. (Provincie Noord-Brabant, 2023)

Vaatplanten

In de afgelopen 10 jaar is in de omgeving van het projectgebied de volgens artikel 11.46 van het Bal, beschermde vaatplant van de Habitatrichtlijn, Drijvende waterweegbree waargenomen (NDFF Verspreidingsatlas, 2023).

Drijvende waterweegbree komt voor in stilstaand of zwak stromend voedselarm tot matig voedselrijk water. De soort heeft een voorkeur voor heldere, zwak zuur tot licht basische wateren die fosfaatarm en kalkarm zijn, maar die wel ijzer bevatten.

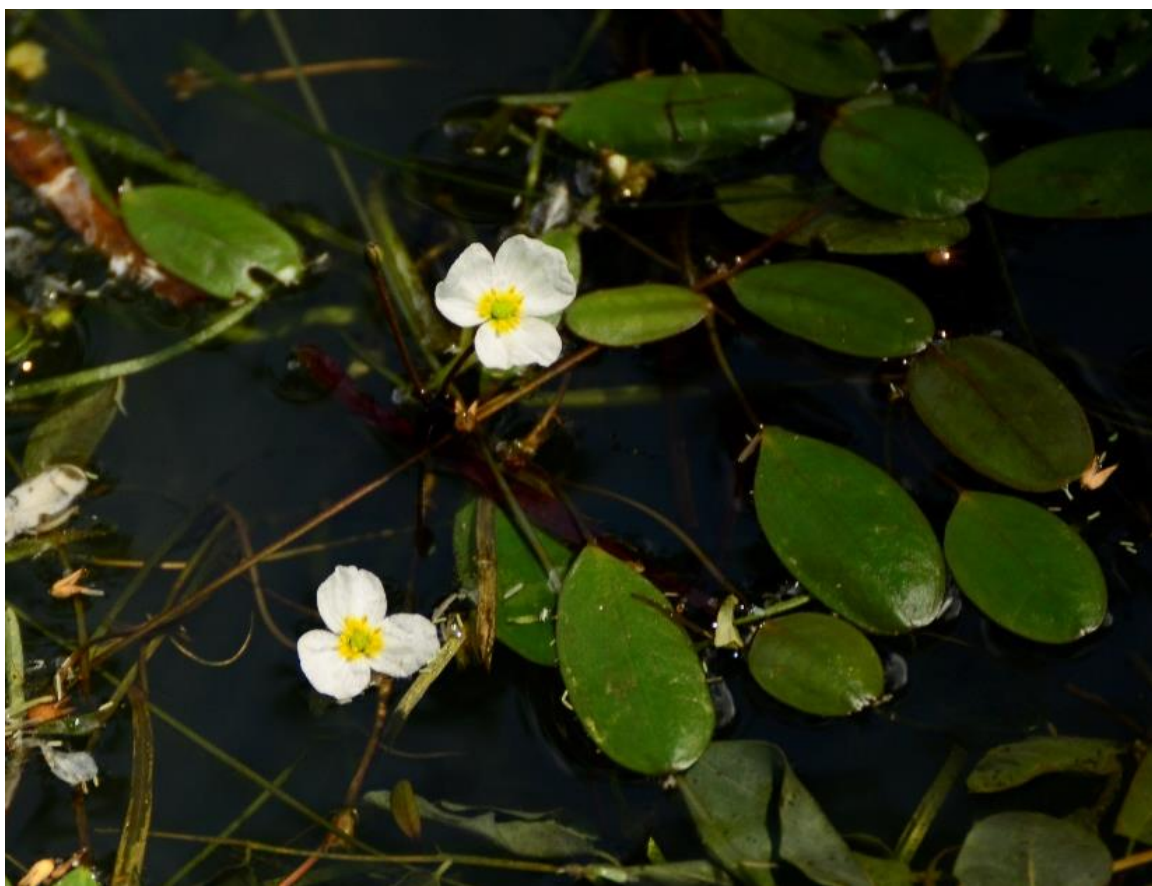
Drijvende waterweegbree heeft verschillende verschijningsvormen, afhankelijk van de abiotische omstandigheden (Lucassen, van den Munckhof, Bouwer, & Roelofs, 2007):

1. Ondergedoken vorm met wortelrozet en lange lintvormige bladeren. Deze verschijningsvorm komt met name voor in diepere wateren (of diepere delen van een waterlichaam) met een hoge dynamiek en een hoge mate van verstoring (Figuur 15).
2. Verschijningsvorm met op het water drijvende (of in het water zwevende), lang gesteelde bladeren en drietallige, witte bloemen die op een steel boven het wateroppervlak uitsteken. Deze vorm komt met name voor in ondiepe wateren en in ondiepe delen dicht bij de oever (Figuur 16).
3. Terrestrische vorm op tijdelijk droogvallende oevers. Bij deze verschijningsvorm blijven de bladstelen kort. In deze vorm gedraagt drijvende waterweegbree zich doorgaans als éénjarige plant (Figuur 17). De soort kent daarnaast verschillende voortplantingsstrategieën en kan zich zowel vegetatief als generatief vermeerderen.

Figuur 15 Ondergedoken verschijningsvorm (FLORON Verspreidingsatlas Planten, 2015).

Figuur 16 Drijvende vorm (archieffoto Dennis Maas, genomen op 8-6-2015).

Figuur 17 Terrestrische verschijningsvorm (The IUCN Red List of Threatened species, 2015).

Drijvende waterweegbree is waargenomen op circa 1300 meter afstand van het projectgebied in de Turfvaart. Deze waterloop staat niet in verbinding met het projectgebied. Negatieve effecten op deze soort zijn hiermee uit te sluiten.

De volgende Rode Lijst soorten met een status vanaf "Kwetsbaar" zijn waargenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving: Beenbreek, Bolderik, Draadzegge, Echte guldenroede, Grondster, Karwij, Klein warkruid, Liggende vleugeltjesbloem, Moerashertshooi, Ondergedoken moerasscherm, Rossig fonteinkruid, Veenbies, Vlottende bied en Witte snavelbies. Dit betreft in hoofdzaak soorten van vochtige tot natte standplaatsen, die allemaal zijn waargenomen in vochtige natuurgebieden rondom het projectgebied, zoals de Pannenhoef. Binnen het projectgebied zijn de juiste standplaatsen niet aanwezig.

Daarnaast zijn enkele exoten van de Unielijst Invasieve Exoten aangetroffen (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, 2022). Dit betreft de soorten Reuzenbalsemien, Reuzenberenklauw en Smalle waterpest. Reuzenbalsemien is binnen het projectgebied vastgesteld (Figuur 18).

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten of Rode Lijst soorten aangetroffen. Er zijn, naast aangeplante soorten en de invasieve exoot Reuzenbalsemien, alleen algemene soorten aangetroffen: Basterdwederik spec., Bezemkruiskruid, Bitterzoet, Braam spec., Canadese fijnstraal, Engels raaigras, Gekroesde melkdistel, Gestreepte witbol, Gewone brunel, Gewone melkdistel, Gewone rolklaver, Gewoon varkensgras, Grote brandnetel, Grote klit, Grote teunisbloem, Grote weegbree, Hondsdraf, Jakobskruiskruid, Kluwenhoornbloem, Kruipende boterbloem,

Madeliefje, Moerasdroogbloem, Paarse dovenetel, Perzikkruid, Pitrus, Ridderzuring, Robertskruid, Schijnaardbei, Speerdistel, Straatgras, Veldzuring, Vogelmuur, Witte klaver en Zwarte nachtschade.

Er is geen habitat voor beschermde soorten of Rode Lijst soorten aangetroffen.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde vaatplanten kunnen hiermee worden uitgesloten.

Wel dient er bij de herontwikkeling rekening te worden gehouden met het voorkomen van verspreiding van de invasieve exoot Reuzenbalsemien. Provincies hebben binnen Nederland de verplichting om soorten van de Unielijst Invasieve Exoten, zoals Reuzenbalsemien, actief te bestrijden en verdere verspreiding te voorkomen. In de uitvoering hiervan ligt ook een verantwoordelijkheid bij gemeenten, terreinbeheerders, organisaties en particulieren.

Figuur 18 Reuzenbalsemien, aangetroffen binnen het projectgebied tijdens het veldbezoek op 16 augustus 2023.

Vleermuizen

Vanuit de bureaustudie is het aannemelijk dat de volgende soorten gebruik maken van het projectgebied of de directe omgeving:

- Baardvleermuis / Brandts vleermuis;
- Bosvleermuis;
- Franjestaart;
- Gewone dwergvleermuis;

- Gewone grootoorvleermuis;
- Laatvlieger;
- Meervleermuis;
- Rosse vleermuis;
- Ruige dwergvleermuis;
- Watervleermuis.

In de afgelopen 10 jaar zijn deze soorten vastgesteld binnen 2,5 kilometer van het projectgebied. Dit betreft voornamelijk waarnemingen van Gewone dwergvleermuis langs de Schijfsebaan, de Rucphenseweg en de Moersebaan. Er zijn geen waarnemingen bekend binnen het projectgebied zelf. De waarnemingen van de overige soorten zijn hoofdzakelijk gedaan in natuurgebied de Pannenhoef.

Tijdens het veldbezoek is gekeken welke belangrijke functies voor vleermuizen aanwezig kunnen zijn binnen het projectgebied. Hierbij is de potentie voor de functies verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden beoordeeld. Hieronder wordt per functie uiteen gezet in hoeverre deze in potentie aanwezig is binnen het projectgebied.

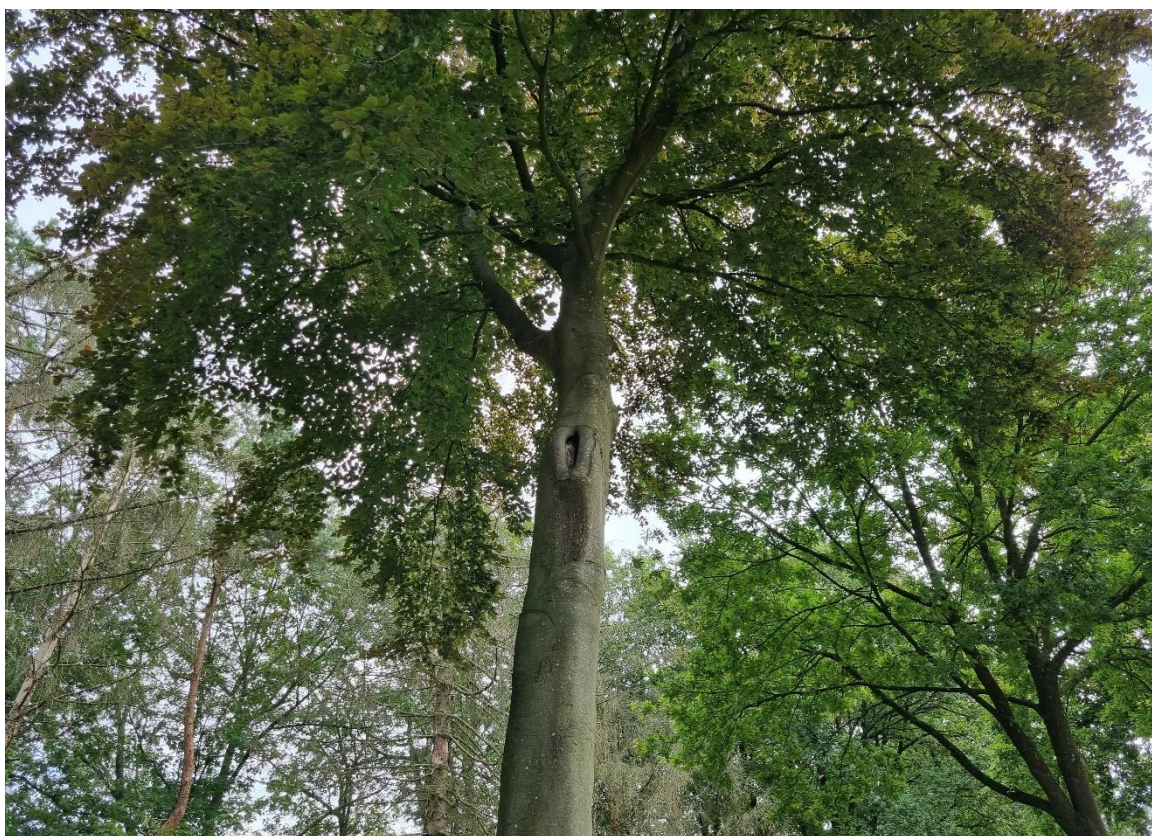
Verblijfplaatsen in bomen: Op het campingterrein zijn diverse bomen aanwezig met holtes (Figuur 19) of losse bastplaten (Figuur 20). Van onderaf viel tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet vast te stellen of deze holtes en losse bastplaten voldoende naar binnen en boven toe ingerot zijn en of deze geschikt zijn als verblijfplaats van boombewonende soorten vleermuizen, zoals Baardvleermuis, Bosvleermuis, Franjestaart, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis.

Als deze bomen worden gekapt of het leefgebied in de directe omgeving drastisch verandert, kan dit niet plaatsvinden zonder kans op negatieve effecten voor vleermuizen en overtredingen ten aanzien van bepalingen uit de Omgevingswet en het Bal. Nader onderzoek dient dan uit te wijzen in hoeverre vleermuizen gebruik maken van deze bomen en welke negatieve effecten optreden bij kap van deze bomen.

Het advies is om te starten met het bepalen van de geschiktheid van de holtes, losse bastplaten en andere openingen met behulp van een endoscooponderzoek op hoogte. Hierbij wordt de ruimte achter iedere potentiële invliegopening geïnspecteerd op de geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien hieruit blijkt dat de holtes in een betreffende boom ongeschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen, dan is er geen sprake van negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen en dan kan de betreffende boom worden vrijgegeven voor de kap.

Dit endoscooponderzoek is niet geschikt om de aanwezigheid van vleermuizen uit te sluiten. Indien holtes geschikt zijn om dienst te doen als verblijfplaats van vleermuizen, dan dienen deze in de planvorming te worden behouden of dient jaarrond onderzoek conform Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021) plaats te vinden. Hierbij vinden meerdere veldbezoeken op diverse momenten in het jaar, waarbij tussen zonsondergang en zonsopkomst verblijfplaatsen van vleermuizen en mogelijke andere belangrijke functies in beeld worden gebracht.

Figuur 19 Boom met holtes, van onderaf niet te controleren of deze naar binnen en naar boven toe is ingerot en geschikt is om dienst te doen als verblijfplaats van boombewonende vleermuizen.

Figuur 20 Boom met losse bastplaten en potentiële ruimte voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Verblijfplaatsen in gebouwen: De te verdwijnen opstallen, de nog aanwezige caravans en toiletgebouwen, bestaan hoofdzakelijk uit voor vleermuisverblijfplaatsen ongeschikte laagbouw (Figuur 2, Figuur 3, Figuur 21 en Figuur 22). De horecagelegenheid en het woonhuis zijn eveneens ongeschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen, door het ontbreken van geschikte openingen in de bebouwing of de dakconstructie (Figuur 4, Figuur 7, Figuur 23 en Figuur 24). Bij het verwijderen van het merendeel van deze bebouwing treden geen negatieve effecten op ten aanzien van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, zoals Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis.

Het is raadzaam om tijdens de uitvoering van het endoscooponderzoek met betrekking tot verblijfplaatsen in bomen, eveneens de nog aanwezige bebouwing hierin mee te nemen. Dit aanvullende advies komt voort uit een beoordeling door Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) van 6 augustus 2024 met zaaknummer 2023-043441 (van der Voort, 2024). OMWB geeft in dit schrijven aan te twijfelen of alle nog aanwezige bebouwing ongeschikt is voor vleermuizen, omdat in vergelijkbare projecten zomerverblijven in chalets en stacaravans zijn aangetroffen.

Dit endoscooponderzoek is niet geschikt om de aanwezigheid van vleermuizen uit te sluiten. Indien ruimtes in de bebouwing geschikt zijn om dienst te doen als verblijfplaats van vleermuizen, dan dient jaarrond onderzoek conform Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021) plaats te vinden. Hierbij vinden meerdere veldbezoeken op diverse momenten in het jaar, waarbij tussen zonsondergang en zonsopkomst verblijfplaatsen van vleermuizen en mogelijke andere belangrijke functies in beeld worden gebracht. Als uit het endoscooponderzoek blijkt dat de aanwezige bebouwing ongeschikt is voor vleermuizen, dan kan deze worden verwijderd.

Figuur 21 Eén van de aanwezige opstallen direct na de entree.

Figuur 22 Dichte afwerking bij de dakconstructies van één van de toiletgebouwen, zonder invliegopeningen voor vleermuizen.

Figuur 23 Zijgevel van de horecagelegenheid bij de entree. Geen invliegopeningen voor vleermuizen aanwezig.

Figuur 24 Gebouwen bij de entree. Leistenen dakconstructies zonder invliegopeningen en geen open stootvoegen of andere openingen in de muurdelen.

Vliegroutes: Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat er veel opgaande groenstructuren aanwezig zijn binnen het projectgebied, die een rol kunnen vervullen als onderdeel van een vliegroute. De hoogste structuren zijn de bomenrijen aan de randen van het terrein. Deze blijven in de huidige vorm behouden, waardoor de aanwezigheid van potentiële vliegroutes is gewaarborgd in de toekomstige inrichting.

Foerageergebieden: Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat er veel opgaande groenstructuren aanwezig zijn binnen het projectgebied die een rol kunnen vervullen als onderdeel van een foerageergebied. In de directe omgeving zijn, door de ligging in het buitengebied nabij natuurgebieden, diverse alternatieve foerageergebieden van een hogere kwaliteit aanwezig.

Conclusie vleermuizen: Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en foerageergebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. De geschiktheid van openingen in bebouwing, bomen met holtes, losse bastplaten of andere openingen dient te worden onderzocht met behulp van een endoscooponderzoek op hoogte. Hiermee kunnen opstallen en bomen geïdentificeerd worden, die bij de toekomstige inrichting dienen te blijven behouden. Indien het behouden van deze opstallen of bomen niet mogelijk blijkt, dan dient alsnog jaarrond onderzoek conform Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021) plaats te vinden om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen in bomen vast te stellen. Indien er negatieve effecten optreden ten aanzien van aanwezige verblijfplaatsen, dan dienen deze effecten zo veel als mogelijk voorkomen of beperkt te worden en dient een omgevingsvergunning op het onderdeel flora en fauna activiteiten te worden aangevraagd.

Overige zoogdieren

Op basis van de bureaustudie zijn de afgelopen 10 jaar in de omgeving van het projectgebied de volgende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren vastgesteld: Boomarter, Bunzing, Eekhoorn en Wezel. Daarnaast zijn de volgende soorten van de vrijstellingslijst vastgesteld: Aardmuis, Bosmuis, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Haas, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos en Woelrat. Van de beschermde soorten is Eekhoorn waargenomen binnen het projectgebied zelf.

In het veld is voor de vastgestelde, niet vrijgestelde soorten, het ecologisch belang van het projectgebied verder bepaald.

Eekhoorn is een soort die voorkomt in bossen of tuinen en parken in de omgeving van bossen. De soort heeft een voorkeur voor locaties met oude bomen, waar nesten worden gebouwd op minimaal vijf meter hoogte (Zoogdierverseniging, z.d.). Deze biotoop is aanwezig binnen het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen bolvormige nesten aangetroffen van Eekhoorn. Gezien de periode van uitvoering van het veldbezoek kunnen deze gemist zijn. Het is raadzaam om nogmaals potentiële negatieve effecten op deze soort te toetsen, zodra de definitieve planvorming bekend is.

Boommarter komt voor in bosrijke gebieden. De soort maakt gebruik van holtes of hopen van andere soorten als verblijfplaats of nestlocatie, zoals boomholtes, holtes tussen boomwortels, dassenhopen of konijnenhopen. Boommarter is een opportunistische jager die jaagt op prooi die op dat moment voorhanden is, waaronder muizen, insecten, vogels, eieren, Konijn en Eekhoorn. (Zoogdiervereniging, z.d.)

De andere marterachtigen Steenmarter, Bunzing, Wezel en Hermelijn maken allemaal in meer of mindere mate gebruik van natuurlijke hopen of menselijke bouwwerken als verblijfplaats (Bouwens, 2017). De kleine marterachtigen Bunzing, Wezel en Hermelijn maken gebruik van hopen in de grond van bijvoorbeeld ratten, muizen of konijnen. Ook onder houtwallen of andere rommelige stapels kunnen zich verblijfplaatsen van deze soorten bevinden. Naast verblijfplaatsen zijn de beschikking over voldoende dekking en voldoende voedsel essentieel. Dekking kan aanwezig zijn in de vorm van heggen, houtwallen, bosschages of ruigtevegetatie. Deze locaties trekken ook de voornaamste prooidieren aan, muizen. Bunzing verplaatst zich graag langs waterlopen- en partijen. Steenmarter maakt meer dan de kleine marterachtigen gebruik van menselijke bouwwerken als verblijfplaats. Binnen een territorium van Steenmarter bevindt zich een netwerk van meerdere verblijfplaatsen, bijvoorbeeld op zolders, in schuren, in boomholtes, onder takkenhopen, in dichte struweelvegetaties of in dakconstructies (Zoogdiervereniging, z.d.). Steenmarter en Hermelijn komen niet uit de bureaustudie naar voren, maar het ontbreken hiervan kan een waarnemerseffect betreffen.

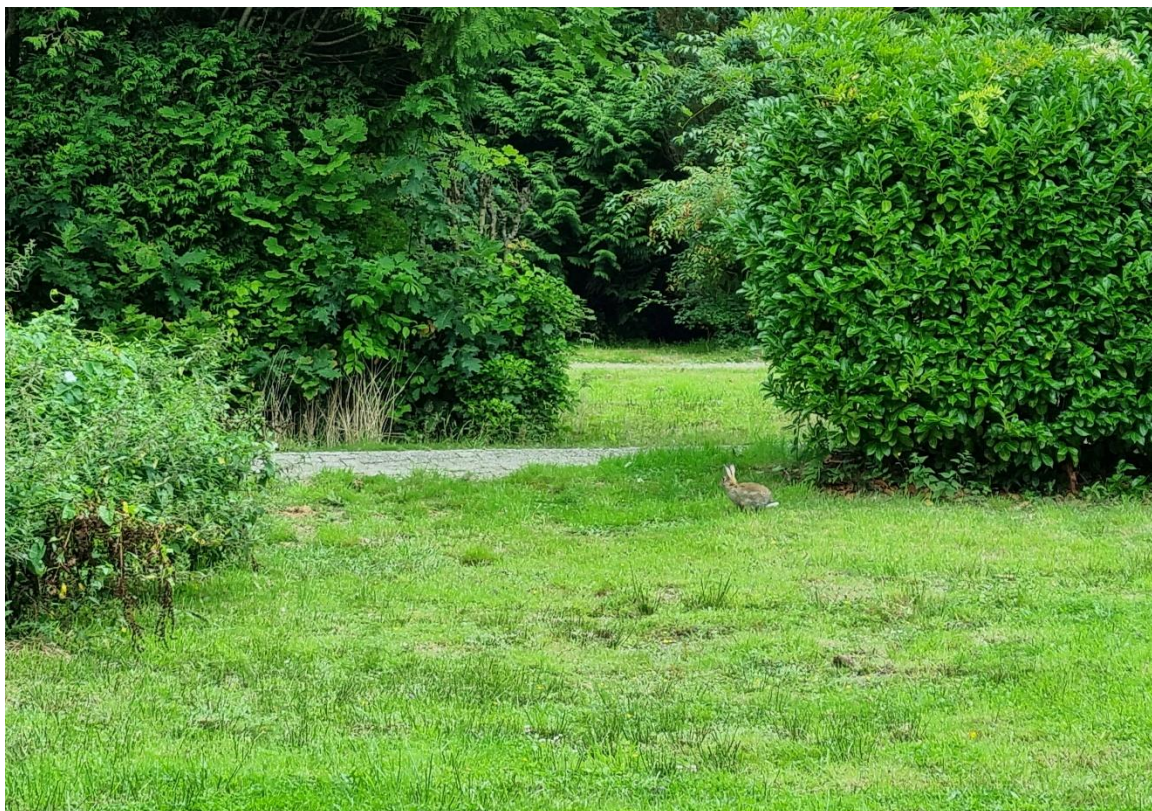
Het projectgebied bevat ideaal habitat voor marterachtigen en Eekhoorn. Met name het perceel aan de zuidoostzijde van het projectgebied, waar diverse konijnen- en rattenhopen zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek (Figuur 25), is zeer geschikt habitat aanwezig. Konijn is tevens waargenomen tijdens het veldbezoek (Figuur 26). Samen met de aanwezige takkenstapels en rommelhoekjes zijn diverse potentiële verblijfplaatsen aanwezig voor marterachtigen, evenals prooidieren. Binnen het projectgebied zijn veel groenstructuren aanwezig voor deze soorten om zich langs te verplaatsen (Figuur 27). Het perceel aan de zuidoostzijde van het projectgebied wordt bij de herinrichting betrokken. Dit perceel is tot een jaar geleden in gebruik geweest als tourveld. In de tussenliggende periode is voor deze marterachtigen geschikt habitat ontstaan, wat bij de herinrichting komt te verdwijnen.

Negatieve effecten op beschermde overige zoogdieren kunnen hiermee niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek conform het in 2024 verschenen landelijke kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024) dient inzicht te verschaffen in de aan- of afwezigheid van deze soorten. Als onderzoeksmethode kan gekozen worden voor de inzet van 1 struikrover per 0,25 hectare geschikt leefgebied. Een struikrover is een opstelling, waarbij een cameraval en lokstof in een opengewerkte buis zijn geplaatst. Het voordeel van de struikrover als inventarisatiemethode is dat alle genoemde soorten hiermee aangetoond kunnen worden. Boommarter en Steenmarter kunnen binnen dezelfde onderzoeksopzet worden meegenomen. Een habitatgeschiktheidsbeoordeling maakt onderdeel uit van dit aanvullend onderzoek.

Figuur 25 Een van de aangetroffen ratten- en konijnenholen tijdens het veldbezoek. Deze kan dienst doen als verblijfplaats voor kleine marterachtigen.

Figuur 26 Waargenomen Konijn, een belangrijke prooi soort voor marterachtigen, tijdens veldbezoek.

Figuur 27 Groenstructuren om zich langs te verplaatsen, met aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen.

Vogels

Op basis van de bureaustudie is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten mogelijk. Binnen het projectgebied of de directe omgeving zijn de volgende soorten met jaarrond beschermde nesten waargenomen: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Havik, Huismus, Kerkuil, Ooievaar, Sperwer, Steenuil en Wespendif. Geen van deze soorten is waargenomen binnen het projectgebied zelf. In de eerdere opgeleverde quickscan uit 2023 ontbrak abusievelijk de zinsnede "of de directe omgeving", waardoor de indruk is ontstaan dat Huismus binnen het projectgebied zelf is waargenomen. Dit is niet het geval. De dichtstbijzijnde waarneming van Huismus betreft een waarneming op circa 300 meter ten westen van het projectgebied.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: Boomklever, Boomkruiper, Buizerd, Ekster, Gaai, Gekraagde roodstaart, Grote bonte specht, Holenduif, Houtduif, Koolmees, Merel, Pimpelmees, Roodborst, Vink en Winterkoning. De waarnemingen tijdens het veldbezoek zijn op kaart gezet in bijlage 4.

Er zijn binnen het projectgebied of de invloedssfeer van de werkzaamheden geen bomen aanwezig met jaarrond beschermde nesten van bijvoorbeeld roofvogels, uilen en Roek. Buizerd is wel waargenomen tijdens het veldbezoek, maar van deze soort zijn geen nesten aangetroffen. Er is geen bebouwing met mogelijkheden aanwezig voor jaarrond beschermde nesten van in gebouwen nestelende soorten, zoals Huismus en Gierzwaluw. Er zijn geen geschikte openingen aanwezig in de dakconstructies of

andere bouwdelen. Voor Gierzwaluw zijn daarnaast veel van de aanwezige opstallen te laag en ontbreekt de benodigde vrije uitvliegruimte van drie meter.

Negatieve effecten op vogels en soorten met jaarrond beschermde nesten kunnen op voorhand worden uitgesloten. Wel dient rekening te worden gehouden met de broedperiode van vogels bij rooiwerkzaamheden.

Vanuit de beoordeling van OMWB is het advies om de aan- of afwezigheid van Huismus nader te onderbouwen (van der Voort, 2024). Huismus is een soort die jaarrond binnen het territorium aanwezig is. Mocht uit de uit te voeren onderzoeken naar andere soortgroepen blijken dat Huismus toch gebruik maakt van het projectgebied, dan zal alsnog een soortspecifiek onderzoek naar Huismus worden toegevoegd aan de al uit te voeren andere onderzoeken.

Reptielen en amfibieën

Vanuit de bureaustudie zijn waarnemingen van de beschermde soorten Alpenwatersalamander, Gladde slang, Heikikker, Levendbarende hagedis, Poelkikker en Vinpootsalamander bekend binnen het projectgebied of de ruimere omgeving. Alpenwatersalamander en Levendbarende hagedis zijn waargenomen binnen het projectgebied zelf. Van Alpenwatersalamander betreft dit waarnemingen buiten de voortplantingsperiode van individuen in geschikt landhabitat. Voor de pioniersoort Rugstreeppad zou het projectgebied, zeker gedurende de uitvoering van de werkzaamheden, geschikt kunnen zijn.

Alpenwatersalamander is niet erg kritisch met betrekking tot voortplantingswateren. Geschikte voortplantingswateren dienen geen snelle stroming te hebben, niet te veel vis te bevatten en er dient vegetatie of invallend blad aanwezig te zijn voor ei-afzet (RAVON, z.d.).

Gladde slang is een soort van zandgronden met een voorkeur voor open heideterreinen en schrale graslanden in combinatie met een losse bodem met veel hopen. Het is de enige slangensoort die voorkomt in Noord-Brabant, verspreid over een viertal kerngebieden: de omgeving van Ossendrecht, de omgeving van Zundert, de Kempen en de Peel. Gladde slang is actief tussen maart en november. Buiten deze periode is de soort in winterslaap. Muizen maken het belangrijkste deel van het dieet uit. (van Delft & van Rijsewijk, 2006)

Heikikker is een soort van vennen of andere kleine geïsoleerde wateren op zandgronden, hoogveen en laagveen. Het is een soort die niet voorkomt nabij menselijke activiteiten. De soort overwintert op het land, nabij geschikt voortplantingswater. (RAVON, z.d.)

Levendbarende hagedis is een karakteristieke soort van heide- en hoogveenterreinen, maar kan ook voorkomen in bossen met een open structuur, graslanden en bermen langs het spoor. De soort is in deze gebieden nabij vochtige standplaatsen te vinden. (RAVON, z.d.)

Poelkikker heeft een voorkeur voor zon beschenen wateren met een rijke oevervegetatie. Poelkikker is kritisch ten aanzien van de waterkwaliteit en komt vooral voor in voedselarme, schone wateren. (RAVON, z.d.)

Voor Rugstreeppad, bij uitstek een soort van pionierssituaties, kunnen tijdens de uitvoering van werkzaamheden veel potentiële voortplantingswateren ontstaan door rijsporen en kleine reliëfverschillen in combinatie met regenval. Als deze tijdelijke wateren aanwezig blijven of door regenval opnieuw ontstaan, kunnen deze vanaf maart gekoloniseerd worden door volwassen individuen om eisnoeren in af te zetten (BIJ12, 2017).

Vinpootsalamander komt voor in heidegebieden op de hogere zandgronden in Noord-Brabant en in het heuvellandschap van Zuid-Limburg. Kleine wateren zoals vennen of poelen doen dienst als voortplantingswater. Een groot deel van de Nederlandse populatie overwintert in het water. Overwintering op het land vindt plaats nabij de voortplantingswateren, in de bodem of onder bladmateriaal, stenen of boomstronken. (RAVON, z.d.)

Er is binnen het projectgebied geen geschikt voortplantingswater aanwezig. Er zijn alleen een niet watervoerende watergang en droogstaande laagte in het terrein aanwezig. Deze niet watervoerende watergang bevindt zich aan de rand van projectgebied en blijft in de huidige staat behouden. Er worden geen sloten of watergangen direct grenzend aan het projectgebied gedempt. Het projectgebied kan wel een functie vervullen als landhabitat voor diverse soorten, wat het gezien het hoge aantal waarnemingen van Alpenwatersalamander voor deze soort zeker doet. Vanwege het cultuur vliedende karakter kan de aanwezigheid van Heikikker worden uitgesloten. De overige soorten zouden gebruik kunnen maken van het projectgebied.

Negatieve effecten op beschermde soorten reptielen en amfibieën kunnen hiermee niet op voorhand worden uitgesloten. Het gebruik als landhabitat voor de beschermde amfibieën Alpenwatersalamander, Poelkikker, Rugstreeppad en Vinpootsalamander dient te worden onderzocht. Daarnaast dient de aan- of afwezigheid van Gladde slang en Levendbarende hagedis te worden onderzocht.

Insecten

De afgelopen 10 jaar zijn de soorten Bosbeekjuffer, Grote vos, Grote weerschijnvlinder en Venwitsnuitlibel vastgesteld in de ruimere omgeving van het projectgebied.

Bosbeekjuffer is een soort van natuurlijke, schone bosbeken (De Vlinderstichting, z.d.).

Grote vos is een soort van bosranden en open plekken in bosgebieden, die over grote afstanden kan zwerven (De Vlinderstichting, z.d.). De voornaamste waardplanten van Grote vos zijn iepen. Iepen zijn van belang voor de ei-afzet en als voedselbron voor de rupsen, waarmee april tot en met juli de meest kwetsbare periode is. In Nederland zijn echter alleen nog rupsen gevonden op wilgen en Zoete kers, nadat de soort 30 jaar uit Nederland verdwenen is geweest (Omon, van Swaay, & Radstaai, 2019).

Grote weerschijnvlinder is een soort van vochtige bossen met diverse soorten wilg als waardplant (De Vlinderstichting, z.d.). Dit habitat is niet aanwezig binnen het projectgebied of de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Venwitsnuitlibel is een soort van vennen en hoogvenen met beschutting van bos of heidevegetatie in de nabijheid (De Vlinderstichting, z.d.).

Er zijn voor deze soorten geen geschikte waardplanten of natuurlijke waterlopen of vennen aanwezig binnen het projectgebied of de directe omgeving.

Er zijn teunisbloemen aanwezig binnen het projectgebied, waardplant van de beschermde nachtvlinder Teunisbloempijlstaart, maar deze soort is niet bekend uit de omgeving van het projectgebied.

Negatieve effecten op beschermde soorten insecten kunnen hiermee op voorhand worden uitgesloten.

Vissen

Sinds 2010 zijn geen beschermde soorten vissen binnen het projectgebied of de directe omgeving vastgesteld.

Binnen het projectgebied of de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn alleen oppervlaktewateren aanwezig die niet het gehele jaar watervoerend zijn.

Negatieve effecten op beschermde vissen kunnen hiermee worden uitgesloten.

Houtopstanden

Zodra de definitieve planvorming bekend is en duidelijk is of er bomenkap plaats zal vinden, kan dit onderdeel opnieuw worden getoetst. De locatie bevindt zich buiten de bebouwde kom, waardoor bij bomenkap mogelijk sprake is van overtredingen van bepalingen uit de Omgevingswet.

4.2 Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling kan niet plaatsvinden, zonder kans op overtreding van bepalingen uit de Omgevingswet. Nader onderzoek dient inzicht te verschaffen in de kans op overtredingen van bepalingen uit de Omgevingswet. Tabel 3 geeft een samenvattend overzicht welke aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn of welke beperkingen er zijn ten aanzien van de uitvoeringsperiode. Vanuit deze ecologische quickscan komt naar voren dat er aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar:

Gebiedsbescherming:

- Eventuele stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000 gebieden;
- Een "Nee, tenzij" toets dient te worden uitgevoerd om eventuele negatieve externe effecten op NNB gebied in beeld te brengen.

Soortenbescherming:

- Aanvullend onderzoek naar geschiktheid van holtes, losse bastplaten of andere openingen in bomen als verblijfplaats van boombewonende soorten vleermuizen. Bij gebleken geschiktheid deze bomen behouden in toekomstige situatie, of jaarrond onderzoek uitvoeren conform Vleermuisprotocol 2021;

- Onderzoek naar aan-/afwezigheid Eekhoorn;
- Onderzoek naar aan-/afwezigheid marterachtigen (Boommarter, Bunzing, Hermelijn, Steenmarter en Wezel);
- Onderzoek naar aan-/afwezigheid Alpenwatersalamander, Poelkikker, Rugstreeppad en Vinpootsalamander;
- Onderzoek naar aan-/afwezigheid Gladde slang en Levendbarende hagedis.

Soort	Aanvullend onderzoek	Periode/frequentie
Gebieden	• Aerius berekening naar stikstofdepositie; • Nee, tenzij toets.	• Voorafgaand aan werkzaamheden; • Voorafgaand aan werkzaamheden.
Vaatplanten	• Geen, wel rekening houden met tegengaan verdere verspreiding Reuzenbalsemien	• N.v.t.
Vleermuizen	• Endoscooponderzoek (eventueel gevolgd door jaarrond onderzoek conform Vleermuisprotocol 2021)	• Nader te bepalen na uitvoering endoscooponderzoek
Overige zoogdieren	• Onderzoek naar Eekhoorn; • Onderzoek marterachtigen.	• In winterperiode visuele inspectie nesten Eekhoorn; • Diverse bezoeken met cameravallen gedurende 8 weken tussen juni en half november.
Vogels	• Geen	• Rooiwerkzaamheden uitvoeren buiten broedperiode
Reptielen en amfibieën	• Onderzoek beschermde amfibieën en reptielen.	• Diverse bezoeken tussen maart en augustus
Insecten	• Geen	• N.v.t.
Vissen	• Geen	• N.v.t.
Houtopstanden	• Opnieuw toetsen na definitieve planontwikkeling	• N.v.t.

Tabel 3 Benodigd aanvullend onderzoek.

4.3 Zorgplicht

Onderstaande maatregelen tijdens de werkzaamheden zijn altijd geldend:

- Vanuit de Zorgplicht is het een eis om voorzichtig te handelen met alle voorkomende flora en fauna;
- Indien, ondanks zorgvuldig handelen, er schade lijkt te ontstaan aan beschermde flora en fauna, wordt er direct contact opgenomen met een ter zake deskundige ecooloog;
- Om bodem bewonende dieren de mogelijkheid te geven een nieuw leefgebied te vinden, wordt er gefaseerd gewerkt bij de verwijdering van vegetatie, stobben en bodemmateriaal;
- Dieren krijgen de rust en kans om zich te verplaatsen, indien zij worden aangetroffen tijdens werkzaamheden;

- Er wordt met aangepaste snelheid in één richting gewerkt, zodat dieren de kans krijgen voor de werkzaamheden uit te vluchten. Deze vluchtroute mag niet richting een weg of doodlopend eind zijn;
- Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring te voorkomen zoals: UV-vrije verlichting, beperkte hoogte lichtmasten, convergerende en naar beneden gerichte verlichting en geen sterk bundellicht;
- Vestiging van Rugstreeppad voorkomen door puinhopen te verwijderen, rijsporen en plasvorming te voorkomen. Daarnaast is het mogelijk een scherm in te graven rondom het plangebied. Deze dient 10 cm te worden ingegraven en verder bovengronds een hoogte van 50 cm te hebben;
- Er wordt rekening gehouden met broedvogels en het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 augustus. Werkzaamheden worden gestart voor of na het broedseizoen. Ook buiten deze datumgrenzen dient men alert te zijn op de aanwezigheid van broedende vogels. Als er werkzaamheden plaatsvinden gedurende het broedseizoen, dan dient door een ecologisch deskundige vooraf een check op broedende vogels plaats te vinden.

Literatuur

BIJ12. (2017). *Kennisdocument Rugstreeppad*. Utrecht: BIJ12.

BIJ12. (2024). *Kennisdocument Kleine marterachtigen. Bunzing - Hermelijn - Wezel*. Utrecht: BIJ12.

Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. 's-Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

De Vlinderstichting. (z.d.). *Bosbeekjuffer*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/bosbeekjuffer>

De Vlinderstichting. (z.d.). *Grote vos*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>

De Vlinderstichting. (z.d.). *Webpagina over Grote weerschijnvlinder*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van De Vlinderstichting: <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-weerschijnvlinder>

De Vlinderstichting. (z.d.). *Webpagina over Venwitsnuitlibel*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van De Vlinderstichting: <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/venwitsnuitlibel>

FLORON *Verspreidingsatlas Planten*. (2015, mei 15). Opgehaald van www.verspreidingsatlas.nl: <http://www.verspreidingsatlas.nl/foto/27285>

Informatiepunt Leefomgeving. (2024). *Webpagina over Omgevingswet*. Opgeroepen op mei 16, 2024, van Website van Informatiepunt Leefomgeving: <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>

Kragten. (2023, oktober 10). Herontwikkeling Camping Intern. Priem. Schetsontwerp - variant 3. Kragten.

Lucassen, E., van den Munckhof, P., Bouwer, E., & Roelofs, J. (2007). *Een soortbeschermingsplan voor de Drijvende waterweegbree (Luronium natans) in Noord-Brabant*. Nijmegen: B-WARE.

Maas, D. (2023). *Ecologische quickscan Camping De Priem te Zundert*. Raamsdonksveer: Maasarend, Praktisch in ecologie.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (2012). *Webpagina van Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over Natura 2000 gebieden*. Opgeroepen op april 24, 2023, van Website over Natura 2000 gebied Biesbosch: <https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant/biesbosch>

NDFF Verspreidingsatlas. (2023). *NDFF Uitvoerportaal*. Opgeroepen op augustus 14, 2023, van <https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. (2022, augustus 2). *Invasieve exoten: Unielijs*. Opgeroepen op juni 6, 2023, van <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijs-invasieve-exoten>

Netwerk Groene Bureaus. (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Odijk: Netwerk Groene Bureaus.

Omon, B., van Swaay, C., & Radstaat, I. (2019, juni 6). Opgehaald van Website van Nature Today: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25241>

Provincie Noord-Brabant. (2017). *Gebiedsanalyse Brabantse Wal (128). Programma Aanpak Stikstof (PAS)*. 's-Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant. (2017). *Gebiedsanalyse Ulvenhoutse Bos (129). Programma Aanpak Stikstof (PAS)*. 's-Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant. (2019). *Interim omgevingsverordening Noord-Brabant*. 's Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant. (2023). *Webpagina over Natuurbeheerplan*. Opgeroepen op augustus 14, 2023, van Website van Provincie Noord-Brabant: <https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuurbeheerplan>

Provincie Noord-Brabant. (2024). *Omgevingsverordening Noord-Brabant*. 's Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

RAVON. (z.d.). <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/alpenwatersalamander>. Opgeroepen op augustus 18, 2023

RAVON. (z.d.). *Webpagina over Heikikker*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van RAVON: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/heikikker>

RAVON. (z.d.). *Webpagina over Levendbarende hagedis*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van RAVON: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/levendbarende-hagedis>

RAVON. (z.d.). *Webpagina over Poelkikker*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van RAVON: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/poelkikker>

RAVON. (z.d.). *Webpagina over Vinpootsalamander*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van RAVON: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/vinpootsalamander>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2023, januari 26). *Aerius Calculator*. Opgeroepen op augustus 14, 2023, van <https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2023, december 14). *Aerius Calculator*. Opgeroepen op maart 13, 2024, van <https://www.aeriusproducten.nl/actueel/nieuws/2023/12/14/release-14-december-aerius-calculator-en-connect-2023.1>

Rijksoverheid. (2017, januari 1). *Wet natuurbescherming*. Opgeroepen op januari 12, 2024, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>

Rijksoverheid. (2017, januari 1). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op augustus 14, 2023, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>

Rijksoverheid. (2021). *Wijzigingswet Wet natuurbescherming en Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering)*. 's-Gravenhage: Rijksoverheid.

Rijksoverheid. (2024, januari 1). *Webpagina met wettekst Besluit activiteiten leefomgeving*. Opgeroepen op mei 16, 2024, van Website met wetteksten: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041330/2024-01-01#Hoofdstuk11>

Rijksoverheid. (2024, januari 1). *Webpagina met wettekst Omgevingswet*. Opgeroepen op mei 16, 2024, van Website met wetteksten: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01>

The IUCN Red List of Threatened species. (2015, mei 15). Opgehaald van www.iucnredlist.org: <http://www.iucnredlist.org/details/162134/0>

- Van de Voort, R. (2023). *Advies ecologie BP Recreatiepark De Buijsse Heide*. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.
- van Delft, J., & van Rijsewijk, A. (2006). *Wie is er bang voor de gladde slang? Beschermingsplan voor de gladde slang in Noord-Brabant*. Nijmegen: RAVON.
- van der Voort, R. (2024, augustus 6). bijlage 4 Advies herbeoordeling ecologie Recreatiepark De Buijsse Heide.reactie kragten. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus. (2021). *Vleermuisprotocol 2021*. Nijmegen: Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus. (2021). *Vleermuisprotocol 2021*. Odijk: Netwerk Groene Bureaus. Opgeroepen op februari 22, 2021, van <https://www.vleermuisprotocol.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Waarneming.nl. (2023). Opgeroepen op augustus 14, 2023, van <https://waarneming.nl/locations/71677/species/>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *De Steenmarter (Martes foina)*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van <http://www.zoogdiervereniging.nl/de-steenmarter-martes-foina>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *Eekhoorn*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van Zoogdiervereniging: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *Webpagina over Boomarter*. Opgeroepen op augustus 18, 2023, van Website van Zoogdiervereniging: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/boomarter>

Bijlage 1: Artikel 11.6 Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. *Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:*
 - a. *alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;*
 - b. *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en*
 - c. *als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.*
2. *De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:*
 - a. *voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;*
 - b. *wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;*
 - c. *als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;*
 - d. *alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;*
 - e. *tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en*
 - f. *het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.*

Bijlage 2: Artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. *Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:*
 - a. *alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;*
 - b. *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en*
 - c. *als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.*
2. *Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:*
 - a. *voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:*
 - i. *1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;*
 - ii. *2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;*
 - iii. *3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en*
 - iv. *4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;*
 - b. *als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;*
 - c. *als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;*
 - d. *alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;*
 - e. *tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en*
 - f. *het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.*
3. *Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.*

Bijlage 3: Artikel 11.37 Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*
 - a. *het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;*
 - b. *het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;*
 - c. *het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of*
 - d. *het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.*
2. *Het verbod geldt niet, als:*
 - a. *het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of*
 - b. *de activiteit uitvoering geeft aan:*
 - i. *1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
 - ii. *2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*
3. *Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.*

Bijlage 4: Artikel 11.46 Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
 - c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
 - e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
2. Het verbod geldt niet als:
 - a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - i. 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - ii. 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

Bijlage 5: Artikel 11.54 Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*
 - a. *het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;*
 - b. *het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en*
 - c. *het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.*
2. *Het verbod geldt niet als:*
 - a. *het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;*
 - b. *het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of*
 - c. *de activiteit deel uitmaakt van:*
 - i. *1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
 - ii. *2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*

Bijlage 6: Artikel 11.108 Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. *Het is verboden te handelen in strijd met artikel 7, eerste lid, aanhef en onder a, b, c, d, e, f, g of h, van de invasieve-exoten-basisverordening.*
2. *Het eerste lid geldt niet voor beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 19 van de invasieve-exoten-basisverordening voor activiteiten als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder b, d, e en f, van die verordening voor bij ministeriële regeling aangewezen diersoorten en onder de daarin vastgestelde voorwaarden bij:*
 - a. *bevissing van de dieren in Nederlandse binnenwateren en kustwateren, de opslag, de handel, het transport, het houden, het gebruik of de vernietiging van de opgeviste dieren, en alle onmiddellijk daarmee samenhangende handelingen; en*
 - b. *handelingen als bedoeld onder a ten aanzien van dieren die als beheersmaatregel zijn opgevist en in de handel zijn gebracht in andere lidstaten van de Europese Unie in overeenstemming met de in die lidstaten geldende wetgeving.*
3. *Het is verboden te handelen in strijd met bij ministeriële regeling vastgestelde noodmaatregelen als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de invasieve-exoten-basisverordening.*
4. *Het eerste lid geldt niet voor de houder van dieren van de soorten Amerikaanse voseekhoorn (*Sciurus niger*), Griuze eekhoorn (*Sciurus carolinensis*) en Pallas eekhoorn (*Callosciurus erythraeus*), als de houder op 1 januari 2017 aantoonbaar voldeed aan artikel 8a, tweede en derde lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.*

Bijlage 7: Artikel 11.109b Besluit activiteiten leefomgeving 2024

1. *Planten, of delen of producten daarvan, die zich kunnen voortplanten, van de volgende soorten worden niet verhandeld:*
 - a. *Japanse duizendknoop (Fallopia japonica);*
 - b. *Sachalinse duizendknoop (Fallopia sachalinensis); en*
 - c. *Bastaardduizendknoop (Fallopia x bohemica).*
2. *Het eerste lid geldt niet voor zover het verhandelen plaatsvindt in het kader van uitroeiing, bestrijding of beheersing van die soort, onder de bij ministeriële regeling vastgestelde voorwaarden.*

Bijlage 4: Vogelwaarnemingen tijdens veldbezoek

